

Gode ledere får fremtidens medarbejdere

tema Mangel på arbejdskraft er en af kvægbrugets største udfordringer. Og der er ingen nemme løsninger.

John M. Christensen

Lige nu har Jobstafetten 183 ledige stillinger på kvægbrug. Nogle af dem har været slået op siden juni, arbejdsgiveren er blot inde og flytte datoen for jobstart, efterhånden som stillingen ikke bliver besat, fortæller ungdomskonsulent Ole Ebbesen fra Jobstafetten.

Med udvidelsen af kvoten lyder spådommen, at manglen på arbejdskraft bliver en af de mest begrænsende faktorer for produktionen i fremtiden. Hvis den da ikke

allerede er det. Og rådet fra både lederkonsulenter og fremtidsforskere er klart: Gå ind på de unges præmisser. Bliv en moderne leder, og skab en attraktiv arbejdsplads. For det er de unge, der sætter dagsordenen på jobmarkedet.

SMS ER VIGTIG for de unge, fortæller fremtidsforsker Marianne Levinsen fra Center for Fremtidsforskning. Hun har lavet en undersøgelse af de 15-19-åriges vaner, der blandt andet viser, at unge har fire-otte intime venner, 30-50 gode venner og ikke mindre end 100-200 netvenner. Kontakten med det enorme netværk bliver holdt via sms. De fleste af sms'erne handler ikke om noget, men er blot en bekræftelse på, at man er i kontakt med hinanden.

Og det kan udnyttes i rekrutteringen, erfarer specialkonsulent i ledelse John M. Christensen, Dansk Landbrugsrådgivning.

"Jeg kender en kvægbruger, der

sørger for at holde kontakt med tidligere medarbejdere via sms. Det er bare en vittighed frem og tilbage engang imellem. Men det betyder, at tidligere medarbejdere ofte anbefaler ham, når de har kammerater, der søger job," fortæller John M. Christensen.

Det falder godt i tråd med Marianne Levinsens undersøgelse, der viser, at mund til mund metoden er den vigtigste, når unge søger job og uddannelse.

"De unge er jo ikke dumme, de kan godt gennemskue alt det glitrende materiale, de bliver udsat for, så de lægger stor vægt på anbefalinger fra nogen, de stoler på," fortæller fremtidsforskeren.

INTERESSE FOR DEN ANSATTE er noget af det vigtigste i moderne ledelse.

"Unge er vokset op med 'Neej, hvor er det flot'. Det har vi selv vænnet dem til, så det forventer de også på arbejdspladsen," siger John M. Christensen.

Og Marianne Levinsen sup-

plerer, at vi ikke må forveksle det med egoistiske unge, som kun kan tænke på sig selv. De har blot været vant til altid at blive betragtet som noget særligt, og det følger med i arbejdslivet. Blandt andet ser fremtidens medarbejdere jobbet som et selvrealiseringsprojekt, der skal tilføre dem noget. Og det krav skal fremtidens leder leve op til. Ifølge Marianne Levinsen handler det om at synliggøre for medarbejderne, hvilke talenter de får på netop denne arbejdsplads. Altså enten skriftligt eller mundtligt forklare, hvad de vil lære her. Det kan lyde som en 'langhåret' udfordring for kvægbrugeren, men ifølge John M. Christensen er der ingen vej udenom.

"Hvis man ikke vil tage det seje, tunge løft, det er at tilnærme sig de moderne ledelsesnormer som inddragelse, interesse for medarbejderen og sociale aktiviteter, der er i det øvrige samfund, er det svært at forestille sig, at kvægbrugere kan tiltrække arbejdskraft fremover," lyder det fra John M. Christensen.

/Lone Sylvest Søgaard

Kampagne skal tiltrække unge

tema Fra årsskiftet går landbrugets store rekrutteringskampagne i gang.

'Jorden Kalder' er navnet på den største rekrutteringskampagne, det samlede landbrug nogen sinde har sat i søen.

Med reklamefilm i både bio-

Tema:
Mangel på
arbejdskraft

grafan og tv, massiv annoncering i dagblade, reklame på Arlas mælkekartoner og skilte i mere end 22 byers busser er alle sejl sat til. Den samlede pris er 6 mio. kr. og det er ifølge projektleder Pernille Hjortkjær, Dansk Landbrugsrådgivning, ikke at skyde over målet.

"Det er lige så meget, som andre erhverv bruger på denne form for kampagner, så vores situation taget i betragtning, er det bestemt ikke for meget," siger hun. Det er reklamebureauet 'Recommended', der blandt andet også har lavet forsva-

rets store rekrutteringskampagne, der har udformet kampagnen.

DET ENESTÅENDE ved kampagnen 'Jorden Kalder' er ifølge Pernille Hjortkjær to faktorer. For det første har landbrugsskolerne lagt våbne og forenet kræfterne i en samlet rekrutteringskampagne i stedet for at kapre elever fra hinanden. For det andet er Dansk Landbrug gået med i kampagnen, hvilket har gjort det muligt at satse så stort.

Uddannelseschef Jakob Lave, Dansk Landbrugsrådgivning, fortæller, at kampagnen har tre mål. For det første skal den gerne være med til at tiltrække så mange elever

til landbrugsskolerne, at erhvervets behov kan blive opfyldt. For det andet skal den give et større kendskab til uddannelse i landbruget, og for det tredje skal den også være med til at fastholde de elever, der allerede er startet på landbrugsuddannelsen.

"I en undersøgelse, vi lavede i 2006 omkring frafald fra landbrugsuddannelsen, sagde eleverne, at de lever for anonym en tilværelse og gerne ville kunne se sig selv mere på tv og i blade, lige som alle andre erhverv kan. Så det håber vi også at kunne opfylde med kampagnen," forklarer Jakob Lave.

/Lone Sylvest Søgaard

Nu skal der styr på Q-feber » Kommissionen efter handypræmien » B-streptokokker er stadig et problem »

450 DRIFTSLEDERE og 1.000 modul 1a'ere skal starte hvert år for at opfylde landbrugets behov for elever og ledere. Sidste år startede der kun 300 driftsledere og 700 1a'ere. Det er dog en fremgang i forhold til tidligere år.

AGRONAUT er navnet på maskotten for kampagnen 'Jorden Kalder'. Kampagnens målgruppe er unge, der ser på landbruget udefra, ligesom astronauter ser på Jorden. Derfor denne maskot og kampagnenavnet 'Jorden Kalder'.

Gert Karkow
næstformand,
Dansk Kvæg

Den største udfordring

Manglen på arbejdskraft er den største udfordring, vi har. Når vi kigger ind på Jobstafetten, er der ikke meget at komme efter.

Jeg vil godt slå fast, at udenlandske medarbejdere og praktikanter er et godt supplement til de daglige opgaver, vi har i landbruget. Men det er danske medarbejdere, der er basis for fremtidens landbrug. For det drejer sig ikke kun om at få udført arbejdet i dag og i morgen, men også om at få dansk landbrug ført videre.

Det er derfor, det samlede landbrug står bag en rekrutteringskampagne til 6 mio. kr., hvilket i øvrigt er småpenge i forhold til den mangelsituation, vi står i, og hvad andre erhverv bruger.

Men rekruttering er både en organisationsopgave og i høj grad en opgave for den enkelte kvægbruger. Der er ingen tvivl om, at det er den enkelte kvægbruger, der er den allervigtigste ambassadør, når der skal skabes interesse for vores erhverv. Når han, eller hans medarbejdere, fortæller de gode historier om landbruget, hvor vi arbejder med både dyr, naturen og højteknologi, har det den største gennemslagskraft og troværdighed overhovedet.

Og der er ingen nemme løsninger på denne opgave. Det er ikke nok med en rekrutteringskampagne. Der ligger en stor opgave for os alle sammen, hjemme på bedriften, i at få spredt de gode historier fra mund til mund.

Sådan ser den gode arbejdsplads ud

tema At der mangler hænder, er ingen i tvivl om. Alligevel har nogle bedrifter lettere ved at tiltrække arbejdskraft end andre. Men hvor ligger egentlig forskellen?

De er unge, og de er eftertragtede. De kan vælge og vrage mellem vellønnede job. Så hvordan sørger du som arbejdsgiver for, at det er stillingen på din bedrift, de foretrækker? Vi har spurgt fire unge kvægbrugsstuderende fra Vejlbj Landbrugsskole om, hvad de mener kendetegner den gode arbejdsplads

Ejvind Andersen, Kent Porup, og Jacob Sørensens går på landbrugsuddannelsens modul 3 og har alle en god portion arbejdspladserfaring i bagagen. Christian Givskov Petersen går på modul 1s og har lidt mindre erfaring. Men alle har de en holdning til, hvad de forventer af deres arbejdsplads og arbejdsgiver.

ANSVAR OG INDFLYDELSE er nøgleord, der går igen hos dem alle fire.

"Som ansat vil man gerne respekteres og have indflydelse, så man ikke bare er en arbejdskraft," mener Christian. "Jeg vil være arbejdsgiverens samarbejdspartner, som han har lyst til at drøfte bedriften med."

Kent er enig:
"Jeg forventer helt klart, at han lytter til mine ideer, og at vi udvikler bedriften sammen."

Jacob mener også, at det er vigtigt, at man har indsigt i de langsigtede planer for bedriften.

"Så har man en langt bedre forståelse for, hvorfor tingene er, som de er nu og her," siger han.

UDFORDRINGER vil de alle gerne have i det daglige og varierede arbejdsopgaver. De er dog enige om, at udfordringerne selvfølgelig skal stå mål med deres kompetencer. Derfor er det også vigtigt, at arbejdsgiveren har kendskab til deres uddannelse, så han ved, hvor meget han kan forvente af dem på et givent tidspunkt.

"Hvis han ved, hvor langt jeg er i uddannelsen, kan han også sammensætte mine arbejdsopgaver, så begge parter får mest ud af det," mener Christian, der også understreger, at det er

vigtigt virkeligt at tage hånd om en ansat, der er helt 'ny' og uerfaren.

SOCIALT SAMVÆR er noget, de alle fire lægger vægt på.

"Selvom man godt kan klare opgaverne selv, er det vigtigt, at man ikke går alene," fortæller Ejvind.

Jacob er enig og tilføjer, at arbejdet nogle steder kan blive så effektivt, at man ikke når at ses: "Det er vigtigt, at man har nogle faste pauser, hvor man har mulighed for at drøfte tingene - og grine sammen, fx hvis tingene ikke går helt som de skal."

Skrækscenariet er den arbejdsplads, hvor man stort set aldrig ser ejeren.

ARBEJDSSTIDEN skal være rimelig og forudsigelig, selvom de alle er meget indstillet på at være fleksible i forhold til arbejdstid og synes, det er ok med lange arbejdsdage, når sæsonen kræver det.

"Det er vigtigt, at arbejdsgiveren ikke bare tror, man står til rådighed, men sørger for at orientere om større arbejdsopgaver," mener Kent. "Man skal kunne planlægge sin tid."

De er også enige om, at weekendarbejde er ok. Hver anden weekend er dog for ofte - hver tredje passende. Faktisk vil de helst ikke undvære weekendarbejde. Bl.a. mener Jacob, at weekendarbejde betyder, at man kommer tættere ind på landmanden, fordi man deltager mere i familielivet.

ALT I ALT må man sige, at det er rimelige krav, de fire stiller til deres arbejdsplads. Så måske skulle du overveje, om din bedrift lever op til kravene, hvis du vil optimere dine muligheder for at tiltrække arbejdskraft? Mange stillinger bliver nemlig ifølge de fire unge besat via mund til mund-metoden. Ellers tjekkes mulighederne også flittigt på www.jobstafetten.dk og www.jobadvice.dk

/Kirsten Marstal

Ejvind Andersen

Kent Porup

Jacob Sørensens

Christian Givskov
Petersen

Operation Paratuberkulose imponerer i den store verden

Åbenhed og tillid adskiller den danske håndtering af paratuberkulose fra andre lande.

Interessen for det danske saneringsprogram Operation Paratuberkulose var stor, da Japan i sidste måned holdt verdenskongres om paratuberkulose. Manden bag Operation Paratuberkulose, lektor Søren Saxmose Nielsen fra Københavns Universitet, præsenterede det danske saneringsprogram.

”Danmark er meget langt fremme, når det gælder håndteringen af paratuberkulose,” fortæller Søren Saxmose. ”Og det bliver især tydeligt på en kongres med indspil fra hele verden.”

DET, SOM IMPONERER ude i verden, er ifølge Søren Saxmose bl.a. vores åbenhed omkring sygdommen.

”I mange lande er paratuberkulose ganske vist anmeldeligt. Men kun få anmelder sygdommen. Både kvægbrugere og myndighe-

der forsøger tilsyneladende nærmest at tie problemet ihjel,” fortæller han.

Derfor imponerer det, at vi i Danmark har testet og ved, at ca. 85 % af besætningerne er smittede. Et tal som formentligt er mindst ligeså stort i mange lande – her ved man det bare ikke, og så er det svært at gøre noget ved.

”Og vi sætter virkelig trumf på, når vi også kan fortælle, at 24 % af de danske besætningsejere har anmeldt sig en frivillig ordning for sanering,” fortæller Søren Saxmose.

OGSÅ MÅDEN, som den frivillige ordning er skruet sammen på, vækker interesse. Vi har ikke en firkantet ordning, der siger, at enten er man smittet, eller også er man ikke smittet. Operation Paratuberkulose er mere nuanceret.

”Det kræver både viden, omtanke og selvstændighed af kvægbrugeren at håndtere et sådant system. Det har vi set kan lade sig gøre. Og det vækker stor respekt i de øvrige lande,” siger Søren Saxmose.

I næste måned rejser han til Irland og Storbritannien for at fortælle om danske Operation Paratuberkulose.

/Kirsten Marstal

Mælkeindvejning i tal

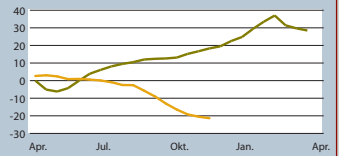
År til dato: 01.04.07-18.11.07

Kvotoverskridelse -22.030.426 kg

Kvotenednyttelse 99,23 %

Kvotoverskridelse

— 2006/2007 18,3 mio. kg
— 2007/2008 -22,0 mio. kg

Nu skal der styr på Q-feber

Et omfattende arbejde skal munde ud i en strategi for håndteringen af Q-feber i Danmark.

Tanken om, at man risikerer at blive syg af at arbejde med sine egne eller andres køer, skaber i øjeblikket stor usikkerhed blandt kvægbrugere, dyrlæger og andre, som befinder sig i den særlige risikogruppe for at få Q-feber. Derfor er vigtigt, at vi får nogle retningslinjer for, hvordan den enkelte og Danmark som helhed bedst håndterer sygdommen.

Efter et pres fra blandt andet Dansk Kvæg går Sundhedsstyrelsen derfor nu i gang med at udarbejde en strategi for håndteringen af Q-feber i Danmark. Dette arbejde vil ske i samarbejde med Fødevarerstyrelsen, Statens Seruminstitut, Arbejdstilsynet og Veterinærinstituttet. Dansk Kvæg vil på et møde i nærmeste fremtid komme med sit indspil til strategien.

HVOR STOR UDBREDELSEN af Q-feber reelt er blandt de danske besætninger, skal også kortlægges. Derfor kører Dansk Kvæg i 2008 en undersøgelse i samarbejde med Københavns Universitet og DTU, der skal undersøge andelen af smittede kvægbesætninger og undersøge risikoen for smitte til besætnings ejeren.

”Kendskab til udbredelsen af Q-feber er en forudsætning for at tage stilling til, hvordan man bedst arbejder videre med håndteringen af Q-feber i kvægbruget – blandt andet i forhold til kontrol af sygdommen via handlingsplaner,” fortæller lektor Jørgen Agerholm, Københavns Universitet, der står for undersøgelsen.

”VI SER FREM TIL resultatet af undersøgelsen,” fortæller dyrlæge Erik Rattenborg, Dansk Kvæg. Han understreger imidlertid, at det er vigtigt, at alle, der arbejder med kvæg, allerede nu kender til Q-feber og kender forholdsreglerne. Han påpeger samtidigt at det er vigtigt ikke at gå i panik og at have in mente, at Q-feber er en sygdom, som kun meget sjældent giver anledning til alvorlig sygdom.

Dansk Kvæg har udarbejdet et faktablad, der kort beskriver Q-feber, samt nogle enkle forholdsregler.

Faktabladet, kan findes på www.landbrugsinfo.dk/qfeber eller rekvireres gratis hos sagsbehandler Hanne Klejs på tlf. 8731 2132 eller mail hkh@mejeri.dk.

/Kirsten Marstal

Kommissionen efter handyrpræmien

Handyrpræmien kommer i spil i forbindelse med helbredstjekket.

I helbredstjekket af den fælles landbrugs politik foreslår Kommissionen bl.a., at der skal afkobles så meget af den koblede præmie som muligt. Det angives, at ’delvis kobling kan imidlertid have nogen relevans, i det mindste p.t. i visse regioner, hvor produktionsniveauet er lavt totalt set, men vigtigt af økonomiske og miljømæssige årsager’. Der omtales specifikt ammekøer i regioner med ekstensiv kødproduktion.

Kommissionen vil endvidere foretage en nærmere analyse på regionalt niveau, så mulige risici ved at overgå til fuld afkobling og mulige alternativer kan klarlægges.

Det kan således udledes heraf, at Kommissionen overvejer at afkoble handyrpræmien, som bl.a. anvendes i Danmark. For en tyr udgør denne p.t. godt 900 kr./stk., og handyrpræmien er afgørende for, at økonomien med de nuværende prisrelationer ikke er gået helt i sort.

OPLÆGGET FRA KOMMISSIONEN skal nu diskuteres til hen på foråret 2008, hvor Kommissionen vil fremlægge egentlige forordningsforslag. En vedtagelse kan så finde sted sidst i 2008 med ikrafttrædelse fra 2009. Der er derfor mulighed for at påvirke processen indtil da.

Dansk Kvæg og også Dansk Landbrug ønsker, at handyrpræmien fortsætter i Danmark til 2013, og at afkobling herefter er betinget af, at det gælder alle de koblede kvægpræmier. Handyrpræmien er en del af den danske model, som ikke ønskes ændret på denne side af 2013. Handyrpræmien er vigtig for at sikre en rentabel handyrproduktion i Danmark og samtidig begrænse eksporten af spædkalve. Producenter m.fl. har ud fra tidligere udtalelser en forventning om, at præmierne vil fortsætte til 2013 og har planlagt herudfra.

/K.B. Lind Pedersen

Mejeribrugets Lommebog

Alt om mejerier, organisationer, virksomheder og andet fra mejeriverdenen. Det er samlet på knap 250 sider i Mejeribrugets Lommebog, som kan bestilles ved henvendelse i Mejeriforeningen, Frederiks Allé 22, 8000 Århus C, att. Randi Kruse, tlf. 8731 2121, rk@mejeri.dk

Bogen udgives af Foreningen af mejeriledere og funktionærer samt Mejeriforeningen og koster kr. 100,- ekskl. moms og porto.

Netværksgrupper er vejen frem ved sanering

Pilotprojektet for salmonella-sanering viser, at mødet med ligesindede er guld værd, når der skal saneres. Det har Finn og Charlotte fra Brørup erfaret.

Indbydelsen til at deltage i pilotprojektet om salmonella-sanering var røget hen i den bunke, hvor den næppe ville blive hevet frem igen. En opringning fra Dansk Kvæg fik dog Finn Bloch og hans samlever Charlotte til at sige ja tak. Og det har de ikke fortrudt.

Finn og Charlotte blev koblet på en netværksgruppe med kvægbrugere fra tre andre besætninger i salmonella-niveau 2. En kvægbrugskonsulent blev sat på gruppen som tovholder.

GRUPPENS MEDLEMMER kendte ikke hinanden, da de mødtes til det første møde.

"Overraskende hurtigt fik vi en god fortrolighed i gruppen. Man er jo ikke stolt over at have salmonella

men det er rart at være sammen med kolleger i samme båd. Og vi snakker virkelig i øjenhøjde, for vi ved hver især, hvor travlt man har i hverdagen, og hvor svært det er at få lavet om på gamle vaner," siger Charlotte.

UDGANGSPUNKTET FOR HVERT MØDE er, at værten forinden sammen med sin dyrlæge eller rådgiver har lavet en risikovurdering af sin besætning. Efter en runde på bedriften kommer alle med indspil til forbedringsforslag med henblik på at lukke smitteveje.

"Vi har virkelig fået rykket nogle grænser. For det er svært at sige, 'det der synes jeg, du skal lave om på,' men det er vi kommet helt ud over i gruppen. Og det er godt, for

man bliver jo blind for fejlene i sin egen stald," siger Finn.

EN STOR FORDEL ved gruppen har været, at der kun er blevet fokuseret på én ting – sanering for salmonella. Det er parret enige om.

"Det at sætte fokus på ét område – det rykker virkelig," mener Charlotte, der er overbevist om, at konceptet i pilotprojektet er vejen frem i forhold til al sanering.

Der kører i øjeblikket 21 salmonella-netværksgrupper i Sønderjylland. I december er alle tovholdere og gruppemedlemmer inviteret til et møde, hvor erfaringerne fra projektet skal evalueres. Om konceptet for pilotprojektet skal køre på landsplan, bliver afgjort først i det nye år.

/Kirsten Marstal

Finn Bloch og Charlotte Holm har erfaret, det er nemmere at holde gejsten oppe, når man kan drøfte problemer og løsninger med andre i samme situation.

Pjece om salmonella frit kvægbrug

Med dette nummer af Dansk Kvæg Nyt får alle mælkeleverende besætninger en pjece, der kort beskriver Dansk Kvægs saneringsplan for Salmonella Dublin. Her kan du læse om planens tre faser, der skal gøre dansk kvægbrug salmonella frit frem til 2014.

Alle besætninger, som har smitten i besætningen, og som derfor er placeret i niveau 2, vil om kort tid modtage information om sanering og saneringsplanen med posten. Læs mere på www.salmonella.dk

B-streptokokker er stadig et problem

Antallet af besætninger smittet med b-streptokokker falder ikke, som det burde.

I disse dage bliver de sidste af årets prøver for b-streptokokker i tankmælken taget. Måske ses bedriftens resultat allerede af hændelseslisten fra Dansk Kvæg, ellers vil svaret fremgå i løbet af to-tre uger.

254 besætninger er smittet med b-streptokokker. Det er lige så mange som de foregående år på trods af, at antallet af besætninger falder. Den procentvise andel af smittede besætninger stiger altså igen efter at have ligget på 1-2 % siden 1990'erne. Derfor er det nødvendigt med en indsats, påpeger dyrlæge Jørgen Katholm fra Dansk Kvæg.

"Man skal tage revner og sår på patterne meget alvorligt, for det er herigennem b-streptokokkerne smitter. Specielt smittede besætninger bør komme af med en ko med beskudiget patte," siger han.

FOREBYGGELSE er dog bestemt også muligt ifølge Jørgen Katholm.

"Det allervigtigste for at holde yveret sundt og undgå b-streptokokker er malkesættet, at malkervakuumet er i orden. For lang tom-malkning og forkert vakuum giver pattespidslæsioner, og så er risikoen for b-streptokokker overhængende," lyder det fra dyrlægen, der minder om, at kvalitetsrådgiverne kan hjælpe med at indstille malkeanlægget.

I øvrigt anbefaler Jørgen Katholm kraftigt at bruge én aftøringsklud pr. ko for at begrænse smitten. En godkendt pattedyt eller pattespray, der bruges max. et halvt minut efter malkemaskinen er taget af, er med til at forebygge smittespredning. Derudover er det vigtigt at behandle inficerede køer med penicillin, specielt i goldperioden.

B-STREPTOKOKKER ER ET PROBLEM for både mælkeproducenten og mejeriet. Det giver nedsat ydelse og får celletallet til at stige, så det kan bestemt betale sig at komme af med.

Man bør være yderst opmærksom på b-streptokokker, når man køber dyr ind, selvom smittede besætninger har oplysningspligt.

"Så spørg, om besætningen er smittet med b-streptokokker, hvis du tænker på at indkøbe dyr, og tjek status for b-streptokokker i CHR-registret," anbefaler Jørgen Katholm.

CHR-registret findes på www.glr-chr.dk

Er man så uheldig, at besætningen er smittet med b-streptokokker, bør man få hjælp hos sin dyrlæge og/eller kvalitetsrådgiver.

/Lone Sylvest Søgaard

Dyrevelfærd på russisk

Udenlandske medarbejdere kan nu også læse Dansk Kvægs branchepolitik for dyrevelfærd. Den er blevet trykt i både en russisk og engelsk udgave. Pjecerne er gratis og kan bestilles hos Gitte Rohmann på gr@mejeri.dk eller 8731 2136. Pjecen ligger også på både dansk, engelsk og russisk på www.lr.dk/kvaegvelfaerd

/Jesper Kikkenborg Rossel